

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ivanky Havlíkové a soudkyně JUDr. Naděždy Řehákové a Mgr. Ing. Silvie Svobodové ve věci

žalobce: **Ficek & Wood s. r. o.**
se sídlem Římská 103/12, 120 00 Praha 2

zastoupen Mgr. Zuzanou Mládkovou, advokátkou
se sídlem 17. listopadu 237, 530 02 Pardubice

proti

žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí,**
se sídlem Na Poříčním právu 376/1, 128 01 Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 7. 2023, č. j. MPSV-2023/113461-421/1,
takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Stručné vymezení věci

1. Žalobce se podanou žalobou domáhal přezkoumání v záhlaví uvedeného rozhodnutí žalovaného, kterým bylo podle § 90 odst. 5 správního řádu zamítnuto jeho odvolání proti rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky pro hlavní město Prahu (dále

také „úřad práce“), ze dne 26. 1. 2023, č. j. ABA-T-1479/2022, jímž byla podle § 78a odst. 10 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti (dále jen „zákon o zaměstnanosti“) žalobci uložena povinnost vrátit příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním pojištěním na chráněném trhu práce (dále také „příspěvek“) za 3. čtvrtletí roku 2020 ve výši 68 122 Kč, a prvostupňové rozhodnutí potvrzeno.

2. Z odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí vyplynulo, že žalobce dne 22. 10. 2020 požádal o příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením (dále též „OZP“) na chráněném pracovním místě a jeho zvýšení za 3. čtvrtletí roku 2020 (dále též „žádost“). Ve dnech 29. 9. 2021 - 19. 5. 2022 byla u žalobce provedena kontrola hospodaření s veřejnými prostředky a příspěvku na podporu zaměstnávání OZP dle § 78a zákona o zaměstnanosti za období od 1. 7. 2020 do 30. 9. 2020, jejíž výsledek byl zachycen v protokolu o kontrole ze dne 2. 6. 2022, sp. zn. 77439-21-AB, č. j. 760466/22/AB. Kontrolou bylo zjištěno, že žádost o příspěvek byla doručena úřadu práce dne 22. 10. 2020, avšak odvody pojistného na sociální zabezpečení a veřejné zdravotní pojištění za měsíc září 2020 byly odvedeny až dne 12. 11. 2020, tedy až po doručení žádosti. Tím vznikl rozdíl příspěvku za měsíc září 2020 ve výši 122 953,25 Kč. Dále bylo kontrolou zjištěno, že deseti v protokolu o kontrole označeným zaměstnancům žalobce vyplatil před poskytnutím příspěvku pouze část mzdy, zbylé části byly vyplaceny až po poskytnutí příspěvku. Tím vznikl u daných zaměstnanců rozdíl mezi poskytnutým a skutečně náležejícím příspěvkem ve výši 1 545,25 Kč. Námitky žalobce proti kontrolním zjištěním úřad práce zamítl a zahájil se žalobcem správní řízení ve věci vrácení poměrné části poskytnutého příspěvku za 3. čtvrtletí roku 2020. Po provedeném správním řízení vydal úřad práce prvostupňové rozhodnutí, kterým žalobci uložil povinnost vrátit příspěvek ve výši 68 122 Kč (66 577 Kč + 1 545,25 Kč). V odůvodnění rozhodnutí vysvětlil, že se povinnost vrátit příspěvek nevztahuje na celý příspěvek, ale jen poměrnou část, tedy se týká jen částek, které nebyly realizovány do podání žádosti nebo byly chybně uvedeny.
3. O odvolání proti tomuto rozhodnutí úřadu práce, v němž žalobce namítal obdobně jako v žalobě, rozhodl žalovaný žalobou napadeným rozhodnutím. Žalovaný odmítl odvolací námitky, v nichž žalobce poukazyval na § 3 zákona č. 161/2020 Sb., o některých úpravách v oblasti zaměstnanosti v souvislosti s mimořádnými opatřeními při epidemii a o změně zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti (dále také „zákon č. 161/2020 Sb.“), jakož i tvrzení, že legislativa umožňovala hradit platby se zpožděním bez rizika vzniku penále, důvodnými. Dle žalovaného dané ustanovení výslovně vyloučilo po dobu uvedenou v § 1 odst. 2 zákona č. 161/2020 Sb. zkoumat, zda je zaměstnavatel bezdlužný, bezdlužnost tak nebyla podmínkou pro přiznání příspěvku. To však nezbavovalo zaměstnavatele povinnosti provést veškeré odvody pojistného za zaměstnance, byť dodatečně. Nebylo nijak dotčeno právo zaměstnavatele dle § 78 odst. 8 písm. d) zákona o zaměstnanosti nárokovat ve vztahu k pojistnému příspěvek na podporu zaměstnávání toliko do výše pojistného skutečně odvedeného ke dni podání žádosti. Žalobci neměl být příspěvek v požadovaném rozsahu poskytnut, neboť nárokováné náklady nebyly v době podání žádosti vůbec vynaloženy. Žalobce nadto v podané žádosti prohlásil, že předmětné odvody byly ke dni podání této žádosti v plné výši odvedeny, tento údaj byl tak zjevně nesprávný. Tím byly naplněny obě podmínky dle § 78a odst. 10 zákona o zaměstnanosti, tj. došlo k vyplacení příspěvku v nesprávné výši, a to na základě nesprávných údajů uvedených žalobcem v žádosti. Úřad práce tak postupoval v souladu se zákonem, pokud žalobci uložil povinnost příspěvek vrátit.

II. Obsah žaloby

4. Žalobce předně uvedl, že k vydání rozhodnutí o vrácení příspěvku na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením na chráněném trhu práce za 3. čtvrtletí roku 2020 ve výši 68 122 Kč nebyly splněny zákonné důvody. Správní orgány nesprávně vyložily právní předpisy účinné v době nouzového stavu. V předmětném období vyhlásila vláda ČR v souvislosti se vznikem a rozšířením onemocnění Covid-19 pro území České republiky nouzový stav (od 12. 3. 2020), který byl několikrát prodloužen. Byla realizována řada omezujících opatření, u mnoha zaměstnavatelů došlo k propadu tržeb a dostali se do problémů s likviditou. Vláda proto připravila řadu opatření na podporu zaměstnanosti a postižených subjektů. Zákonem bylo umožněno zaměstnavatelům odložení plateb pojistného za vybrané měsíce v roce 2020, s tím, že tyto platby bylo možné uhradit až do 20. 11. 2020 a za prodlení s úhradou plateb bylo účtováno o 80 % nižší penále. O záměru odložit platby pojistného nebyl zaměstnavatel povinen OSSZ jakkoli informovat, mohl takto odložit platbu celého pojistného nebo jeho části. Pojistné, které byl zaměstnavatel povinen srážet zaměstnanci (6,5 % vyměřovacího základu), musel nadále hradit ve lhůtě stanovené zákonem. Aby nebyli zaměstnavatelé, kteří využili odkladu, vyloučení z možnosti čerpat jiné formy veřejné podpory, upravil zákon výslovně, že se bude na zaměstnavatele, kteří jinak plní všechny své závazky v oblasti pojistného, pohlížet jako na zaměstnavatele bez dluhu na pojistném.
5. Dále žalobce poukázal na § 3 zákona č. 161/2020 Sb. s tím, že se po dobu mimořádných opatření pro účely poskytnutí příspěvku podle §78a odst. 4 věta druhá zákona o zaměstnanosti nepoužila. Předmětné ustanovení zákona lze dle žalobce vykládat dvěma způsoby, a to tak, že: 1) bezdlužnost žalobce nebyla podmínkou pro přiznání příspěvku za 3. čtvrtletí roku 2020, nebo 2) opatření nezbavovalo žalobce jako zaměstnavatele povinnosti hradit odvody pojistného za zaměstnance včas.
6. Žalovaný se ztotožnil s výkladem žalobce ad 1), že bezdlužnost žalobce ke dni 30. 9. 2020 nebyla podmínkou pro přiznání příspěvku, neboť úřad práce vůbec nezkoumal, zda je žalobce jako zaměstnavatel bezdlužný či nikoli (právě v důsledku § 3 zákona č. 161/2020 Sb.). K výkladu žalobce ad 2) žalovaný uvedl, že a) ačkoli důvodová zpráva k zákonu o opatřeních při epidemii předpokládala, že dluh může vzniknout, tedy že závazek nebude splacen včas, pak skutečnost, že se § 78a odst. 4 zákona o zaměstnanosti neuplatní, nezbavovalo zaměstnavatele (žalobce) povinnosti veškeré odvody pojistného za zaměstnance, byť dodatečně, provést. Dále k tomu žalovaný uvedl b) vyloučením užití § 78a odst. 4 zákona o zaměstnanosti nebylo dotčeno právo zaměstnavatele dle § 78a odst. 8 písm. d) zákona o zaměstnanosti nárokovat ve vztahu k pojistnému příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením toliko do výše pojistného skutečně odvedeného ke dni podání žádosti.
7. K posouzení žalovaného ad a) žalobce namítal, že přijetí § 3 zákona č. 161/2020 Sb. jej sice nezbavovalo povinnosti odvést veškeré odvody pojistného za zaměstnance, nicméně legislativa přijatá v době nouzového stavu umožnila posunutí splatnosti části pojistného. Zákonodárce tedy předvídal, že zaměstnavatel bude ke dni 30. 9. 2020 ve faktickém prodlení s úhradou pojistného (oprávněně, na základě přijaté legislativy v té době), proto vyloučil aplikaci § 78a odst. 4 zákona o zaměstnanosti. V důsledku toho se se bezdlužnost žalobce ke dni 30. 9. 2020 pro přijetí příspěvku neposuzovala. Pokud se bezdlužnost neposuzovala v době jeho přiznání, není možné ji posuzovat retrospektivně po kontrole provedené v roce 2022 a bezdlužnost zpětně vyžadovat, resp. nesplnění tohoto předpokladu považovat za důvod pro vrácení příspěvku.

8. K tomu žalobce zdůraznil, že jednal v dobré víře a v souladu s platnou legislativou, neboť se před podáním žádosti o příspěvek za 3. čtvrtletí roku 2020 na webových stránkách Ministerstva práce a sociálních věcí dozvěděl aktuální informace ve vztahu k podání žádosti o příspěvek. V pokynech bylo uvedeno, že a) pokud období, za které je příspěvek žádán, spadá do doby platnosti mimořádného opatření, není pro účely čerpání příspěvku požadováno splnění bezdlužnosti, b) i přes znění žádosti o příspěvek, není zaměstnavatel povinen u příspěvku za dané období dokládat potvrzení o skutečnosti, že nemá v evidenci daní zachyceny daňové nedoplatky na pojistném a na penále na veřejné zdravotní pojištění a nedoplatky na pojistném a na penále na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti. Dále se telefonicky dotazoval pracovnice Úřadu práce ČR na to, zda skutečně platí, že se bezdlužnost pro přiznání příspěvku aktuálně nepožaduje. Byl ujistěn, že je to pravda, protože *„mimořádná opatření související se šířením onemocnění covid-19 umožnila zaměstnavatelům hradit odvody v prodloužených lhůtách“*. Nadto v průběhu řízení o přiznání příspěvku nebylo od Úřadu žalobci doručeno sdělení, že by jakékoli nedoplatky existovaly a příspěvek za druhé čtvrtletí roku 2020 byl žalobci přiznán a vyplacen.
9. K posouzení žalovaného ad b) žalobce tvrdil, že ustanovení § 78a odst. 8 písm. d) zákona o zaměstnanosti nebylo legislativou přijatou v nouzovém stavu dotčeno, zaměstnavatel měl tak stále právo nárokovat ve vztahu k pojistnému příspěvek na podporu zaměstnávání OZP do výše skutečně odvedeného pojistného ke dni podání žádosti o příspěvek. Pokud ve vztahu k příspěvku za 3. čtvrtletí roku 2020 úřad práce nejenže nezjišťoval, ale ani neposuzoval bezdlužnost žadatele, nemohl vydat rozhodnutí, kterým by žalobci příspěvek za toto období z důvodu existence nedoplatek nepřiznal. Situace v době nouzového stavu byla specifická, veškerá vládní opatření byla přijímána ve stavu legislativní nouze, pod časovým tlakem. Pokud vláda měla v úmyslu v době nouzového stavu pomoci zaměstnavatelům, pak výklad žalovaného, že měl být příspěvek poskytnut jako kompenzace za již vynaložené platby mezd a pojistného, je v rozporu se smyslem opatření přijímaných v této specifické době. Žalobce přitom odvody na pojistném za září 2020 uhradil ještě před tím, než úřad práce dne 24. 11. 2020 vydal rozhodnutí, kterým mu nárok na příspěvek za 3. čtvrtletí roku 2020 přiznal. Tím byl naplněn požadavek zákona, aby byl příspěvek kompenzací vynaložených prostředků.
10. Skutečnost, že odvody pojistného na sociální zabezpečení a pojistné na veřejné zdravotní pojištění za měsíc září 2020 byly odvedeny až po datu 22. 10. 2020, kdy byla žádost o příspěvek za 3. čtvrtletí roku 2020 podána, není důvodem pro závěr, že by byl příspěvek vyplacen neprávem na základě nesprávných údajů nebo v nesprávné výši. Pro posouzení žádosti nebylo rozhodné, za jaké období dluh na pojistném vznikl (zda šlo o odvody za srpen nebo za září). Zákon o zaměstnanosti jako podmínku pro přiznání příspěvku stanovil bezdlužnost zaměstnavatele ke dni 30. 9. 2020, přičemž tato podmínka byla v době nouzového stavu a legislativy přijaté v době šíření onemocnění Covid-19 sistována. Neexistuje proto důvod k tomu, aby žalobce příspěvek ve výši 68 122 Kč vrátil do státního rozpočtu.
11. Žalobce žádal, aby soud žalobou napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

12. V písemném vyjádření k žalobě žalovaný uvedl, že je jeho souladné se zákonem, námitky vznesené v žalobě byly ve stejném rozsahu uplatněny v odvolání a žalovaný se s nimi vypořádal, k tomu odkázal na odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí.

13. Žalovaný zdůraznil, že žalobce v žádosti o příspěvek výslovně prohlásil, že hrubá mzda za jednotlivé měsíce daného čtvrtletí uvedená ve jmenném seznamu zaměstnanců byla zaměstnancům zúčtována k výplatě a po zákonných srážkách vyplacena, a to nejpozději ke dni doručení žádosti, a dále žalobce prohlásil, že částka pojistného na sociální zabezpečení, příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a pojistného na veřejném zdravotním pojištění, které za sebe odvádí z vyměřovacího základu zaměstnanců, byla nejpozději ke dni podání žádosti odvedena. Žalobcem prohlášené však zjevně neodpovídalo skutečnosti, tedy bylo nepravdivé, resp. nesprávné, neboť žalobce náklady na část mezd a na zmíněné odvody nejpozději ke dni podání žádosti, tj. ke dni 22. 10. 2020, prokazatelně nevynaložil. Žalobce tedy žádal u Úřadu práce dne 22. 10. 2020 příspěvek na mzdy (resp. jejich část) a odvody, jež prokazatelně k tomuto datu neprovedl. Nepravdivost žalobcem uvedených údajů úřad práce zjistil až následnou veřejnoprávní kontrolou, na jejímž základě zahájil předmětné správní řízení. Pokud by žalobce uvedl do žádosti pouze části mzdových nákladů, které skutečně vyplatil před podáním žádosti, obdržel by příspěvek nižší (příspěvek by mu nebyl z části poskytnut, a to do výše neprovedených odvodů a mezd podle § 78a odst. 8 písm. d/ zákona o zaměstnanosti).
14. Důvodem pro závěr, že žalobci byl za předmětné období příspěvek vyplacen neprávem (na základě nesprávných údajů nebo v nesprávné výši), tedy byla skutečnost, že žalobce provedl zákonné odvody až po dni podání žádosti, tj. po 22. 10. 2020, a dále skutečnost, že žalobce v žádosti tvrdil opak, tj. že tyto odvody byly ke dni podání žádosti provedeny. Úřad po žalobci nepožadoval bezdlužnost ke dni podání žádosti o příspěvek, jak žalobce opakovaně tvrdil. Žalobce zaměnil otázku práva na pozdní zaplacení odvodů v době covidové krize, s právem zaměstnavatele uplatnit v žádosti o příspěvek toliko takové náklady, které ke dni podání své žádosti skutečně vynaložil. Příspěvkem, kterým jsou hrazeny mzdové náklady včetně odvodů ke dni podání žádosti o příspěvek, nemohou být hrazeny náklady, které k tomuto datu vůbec nebyly vynaloženy (viz. § 78a odst. 8 písm. d/ zákona o zaměstnanosti). Žalobce ostatně ve správním řízení ani před soudem nerozporoval, že v žádosti nesprávné údaje skutečně uvedl. Jelikož právě na základě těchto nepravdivých údajů došlo k neoprávněné výplatě příspěvku, byly naplněny podmínky pro vydání rozhodnutí o vrácení příspěvku.
15. Žalovaný žádal, aby soud žalobu zamítl.

IV. Posouzení věci Městským soudem v Praze

16. Při ústním jednání dne 28. 2. 2024 účastníci setrvali na svých stanoviscích. Zástupkyně žalobce zdůraznila, že formulář žádosti žalobci neumožňoval žádat jen o měsíce ale jen o čtvrtletí, období roku 2020 bylo tzv. covidovým obdobím a žalobci bylo sděleno že není třeba prokazovat bezdlužnost. K tomu žalovaný konstatoval, že čtvrtletní období stanoví zákon, ve věci žalobce se nejednalo o jeho bezdlužnost, ale o to, že žalobce uplatnil náklady, o kterých tvrdil, že je odvedl, ale nebylo tomu tak.
17. Soud neprovedl důkazy navržené žalobcem, neboť jsou součástí správního spisu, ze kterého soud při přezkumu zákonnosti žalobou napadeného rozhodnutí vychází, jejich provedení by tak bylo nadbytečné.
18. Žaloba není důvodná.
19. Skutkový stav nebyl mezi účastníky sporný, soud proto jen ze spisového materiálu ověřil tyto pro posouzení věci podstatné skutečnosti:

20. Součástí dokladu č. 2 – Žádost o příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením (OZP) na chráněném trhu práce, doručeného do datové schránky žalovaného dne 22. 10. 2020 v 13:41:55 hod., je prohlášení žalobce: „3. Žadatel prohlašuje, že hrubá mzda za jednotlivé měsíce daného čtvrtletí uvedená ve jmenném seznamu zaměstnanců a hrubá mzda pracovních asistentů či provozních zaměstnanců byla zaměstnancům zúčtována k výplatě a po zákonných srážkách vyplacena, a to nejpozději ke dni doručení této žádosti. Dále prohlašuje, že částka pojistného na sociální zabezpečení, příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a pojistného na veřejné zdravotní pojištění, které žadatel za sebe odvádí z vyměřovacího základu zaměstnanců, byla nejpozději ke dni doručení této žádosti odvedena.“
21. Dle dokladu č. 12 – Výpis z běžného účtu u Raiffeisenbank, a. s., byly platby, označené jako „Správa sociálního zabezpečení FWOOD“, „VZP od FWOOD“, „Zdravotní pojišťovna MV od FWOOD“, „Platba od FWOOD na Českou průmyslovou ZP“ a „Platba FWOOD pro Vojenskou ZP“, žalobcem provedeny dne 12. 11. 2020.
22. Soud při posouzení vyšel z následující právní úpravy:
23. Podle § 78a odst. 2 zákona o zaměstnanosti *příspěvkem jsou nahrazovány skutečně vynaložené prostředky na mzdy nebo platy v měsíční výši 75 % prostředků skutečně vynaložených na mzdy nebo platy na zaměstnance v pracovním poměru, který je osobou se zdravotním postižením, včetně pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a pojistného na veřejné zdravotní pojištění, které zaměstnavatel za sebe odvedl z vyměřovacího základu tohoto zaměstnance, nejvýše však v částce podle odstavce 17, jde-li o osobu se zdravotním postižením podle § 67 odst. 2 písm. a) nebo b), a nejvýše 5 000 Kč, jde-li o osobu zdravotně znevýhodněnou. Pro účely stanovení výše příspěvku se skutečně vynaložené prostředky na mzdy nebo platy snižují o částku odpovídající výši a) poskytnuté naturální mzdy, b) srážek ze mzdy nebo platu určených k uspokojení plnění zaměstnavatele podle občanského zákoníku, s výjimkou srážek provedených k uhrazení škody, za kterou zaměstnanec odpovídá, nebo příspěvku zaměstnance na stravování podle § 236 zákoníku práce, nebo c) náhrady mzdy nebo platu poskytnuté zaměstnanci při překážkách v práci na straně zaměstnavatele.*
24. Podle § 78a odst. 4 zákona o zaměstnanosti *příspěvek se poskytuje čtvrtletně zpětně na základě písemné žádosti zaměstnavatele, která musí být krajské pobočce Úřadu práce doručena nejpozději do konce kalendářního měsíce následujícího po uplynutí příslušného kalendářního čtvrtletí. Příspěvek se poskytuje za podmínky, že k poslednímu dni příslušného kalendářního čtvrtletí zaměstnavatel nemá v evidenci daní zachyceny daňové nedoplatky vedené příslušným finančním nebo celním úřadem, nemá nedoplatek na pojistném a na penále na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a na pojistném a na penále na veřejné zdravotní pojištění, s výjimkou případů, kdy a) bylo povoleno splácení ve splátkách a zaměstnavatel není v prodlení se splácením splátek nebo bylo povoleno posečkání daně, nebo b) součet nedoplateků zaměstnavatele, s výjimkou nedoplateků podle písmene a), k poslednímu dni příslušného kalendářního čtvrtletí nepřesáhl 10 000 Kč a zaměstnavatel tyto nedoplatky uhradil do 15. dne kalendářního měsíce následujícího po kalendářním čtvrtletí, za které o poskytnutí příspěvku žádá, nebo je uhradil do 5 pracovních dnů ode dne, kdy se o těchto nedoplatcích od krajské pobočky Úřadu práce dozvěděl v případě, že si údaje o nedoplatcích podle § 147b zjistil Úřad práce sám, pokud mu k tomu dal zaměstnavatel souhlas a za tímto účelem zprostil příslušný finanční nebo celní úřad povinnosti mlčenlivosti vůči Úřadu práce; uhrazení nedoplatku je zaměstnavatel povinen krajské pobočce Úřadu práce doložit.*

25. Podle § 78a odst. 8 písm. d) zákona o zaměstnanosti *krajská pobočka Úřadu práce vydá rozhodnutí o neposkytnutí příspěvku nebo jeho části ve výši odpovídající nevyplacené mzdě nebo platu nebo neodvedenému pojistnému na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti nebo pojistnému na veřejné zdravotní pojištění ke dni podání žádosti.*
26. Podle § 78a odst. 10 *poskytnutý příspěvek nebo jeho poměrnou část je zaměstnavatel povinen vrátit, jestliže mu byl na základě nesprávných údajů vyplacen neprávem nebo v nesprávné výši; obdobně je zaměstnavatel povinen vrátit příspěvek nebo jeho poměrnou část v případě, že mu byl poskytnut v období 12 měsíců přede dnem nabytí právní moci rozhodnutí o uložení pokuty za umožnění výkonu nelegální práce podle § 5 písm. e) bodu 3 nebo v případě, že bylo Úřadem práce zjištěno, že zaměstnavatel přestal splňovat některou z podmínek stanovených pro uzavření dohody o uznání zaměstnavatele podle tohoto zákona. O povinnosti vrátit poskytnutý příspěvek nebo jeho poměrnou část vydá krajská pobočka Úřadu práce rozhodnutí.*
27. Podle § 1 odst. 2 zákona č. 161/2020 Sb. se postupuje podle této části zákona *v době platnosti mimořádného opatření při epidemii nebo v době následující po uplynutí doby platnosti mimořádného opatření při epidemii, pokud období, za které je žádán příspěvek podle § 78a zákona o zaměstnanosti a příspěvky v rámci cíleného programu k řešení zaměstnanosti podle § 120 zákona o zaměstnanosti, spadá do doby platnosti mimořádného opatření při epidemii.*
28. Podle § 3 zákona č. 161/2020 Sb. *po dobu uvedenou v § 1 odst. 2 se pro účely poskytnutí příspěvku § 78a odst. 4 věta druhá zákona o zaměstnanosti nepoužije.*
29. Soud o věci uvážil takto:
30. Žalobce především argumentoval, že se ke dni 30. 9. 2020 na základě § 3 zákona č. 161/2020 Sb. bezdlužnost neposuzovala, proto ji není možné posuzovat retrospektivně po kontrole provedené v roce 2022 a zpětně bezdlužnost od žalobce vyžadovat. Úřad práce, který nezjišťoval a neposuzoval bezdlužnost žadatele, nemohl ani vydat rozhodnutí, kterým by žalobci příspěvek z důvodů existence nedoplatků nepřiznal.
31. Žalovaný oproti tomu uváděl, že vyloučením užití § 78a odst. 4 věty druhé zákona o zaměstnanosti nebylo dotčeno právo zaměstnavatele nárokovat příspěvek toliko do výše pojistného skutečně odvedeného ke dni podání žádosti. Příspěvek neměl být poskytnut v požadovaném rozsahu, neboť nárokováné náklady nebyly ke dni podání žádosti vůbec vynaloženy (§ 78a odst. 8 písm. d) zákona o zaměstnanosti). Nadto žalobce v žádosti prohlásil, že odvody byly ke dni podání žádosti v plné výši odvedeny. Tento údaj byl zjevně nesprávný, byly tak naplněny obě podmínky § 78a odst. 10 zákona o zaměstnanosti pro vydání rozhodnutí o vrácení části příspěvku, tj. došlo k vyplacení příspěvku v nesprávné výši na základě nesprávných údajů.
32. Soudu je z jeho činnosti známo, že se k obdobné právní otázce již vyjádřil jedenáctý senát Městského soudu v Praze v rozsudku ze dne 30. 10. 2023, č. j. 11 Ad 12/2023 – 30, od jehož závěrů se soud v nyní projednávané věci neshledal důvodu odchýlit. Podle rozsudku jedenáctého senátu zůstalo ustanovení § 78a odst. 8 písm. d) zákona o zaměstnanosti přijetím zákona č. 161/2020 Sb. nedotčeno, a to, že úřad práce nezjišťoval při epidemii bezdlužnost žadatele, nemělo vliv na právní úpravu, podle níž lze příspěvek poskytnout pouze na náklady, které zaměstnavatel již vynaložil, ale nikoli i na náklady, k nimž dojde v budoucnu, po podání žádosti, až bude zaměstnavatel schopen doplatit vzniklé dluhy a nedoplatky na povinných odvodech (srov. rozsudek Městského soudu ze dne 30. 10. 2023, č. j. 11 Ad 12/2023, bod 29).

33. Devátý senát k tomu dále zdůrazňuje, že dle § 78a odst. 2 zákona o zaměstnanosti jsou příspěvkem nahrazovány skutečně vynaložené prostředky. Odst. 4 věta první, jejíž užití § 3 zákona č. 161/2020 Sb. nevyloučil, stanoví, že příspěvek se poskytuje zpětně. Odst. 8 písm. d) pak ukládá Krajské pobočce Úřadu práce, aby vydala rozhodnutí o neposkytnutí příspěvku ve výši odpovídající nevyplacené mzdě nebo platu nebo neodvedenému pojistnému na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti nebo pojistnému na veřejné zdravotní pojištění ke dni podání žádosti. Odst. 10 pak zaměstnavateli ukládá povinnost poskytnutý příspěvek nebo jeho část vrátit, jestliže mu byl vyplacen na základě nesprávných údajů neprávem nebo v nesprávné výši.
34. Ze systematického výkladu § 78a zákona o zaměstnanosti tedy jednoznačně plyne, že příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením na chráněném trhu práce lze čerpat toliko jako náhradu za prostředky zaměstnavatelem ke dni podání žádosti již skutečně vynaložené (dále „první podmínka“). Pokud nebyla tato podmínka naplněna ke dni podání žádosti, není již dále rozhodné, zda k vynaložení prostředků došlo v mezidobí mezi podáním žádosti a vydáním rozhodnutí, kterým byl zaměstnavateli příspěvek přiznán, či dokonce až po vydání takového rozhodnutí.
35. Oproti tomu bezdlužnost je s ohledem na § 78 odst. 2 větu druhou téhož zákona nutno vykládat jako stav, kdy ve vztahu k danému zaměstnavateli nejsou v evidenci daní zachyceny daňové nedoplatky vedené příslušným finančním nebo celním úřadem, daný zaměstnavatel nemá nedoplatek na pojistném a na penále na sociální zabezpečení a na pojistném a na penále na veřejné zdravotní pojištění, s výjimkou v zákoně stanovených případech (dále „druhá podmínka“).
36. Z toho je zřejmé, že se jedná o zcela odlišné podmínky. Předmětem první podmínky je vynaložení prostředků nejpozději ke dni podání žádosti, to musí být splněno ve vztahu ke každému jednotlivému prostředku, na nějž má být příspěvek čerpán. Předmětem druhé podmínky (bezdlužnosti) je posouzení, zda k poslednímu dni příslušného kalendářního čtvrtletí zaměstnavatel nemá v zákoně vyjmenované typy nedoplateků vůči žádné z institucí v zákoně vyjmenovaných. Tyto podmínky nelze zaměňovat, kritéria pro posouzení jejich splnění jsou odlišná, naplnění každé z nich je tedy nutno posuzovat samostatně. Zákon přitom vyžaduje, aby byly obě tyto podmínky naplněny současně. Nesplnění, byť jen jedné z nich vede k závěru, že příspěvek nelze zaměstnavateli poskytnout.
37. V případě následného zjištění nesplnění, byť jen jedné z těchto podmínek zároveň platí, že příspěvek vyplacený 1) na základě nesprávných údajů a 2) neprávem nebo v nesprávné výši, je zaměstnavatel povinen v neoprávněně získaném rozsahu vrátit.
38. K argumentaci žalobce ustanovením § 3 zákona č. 161/2020 Sb. je nutno zdůraznit, že tímto ustanovením byla vyloučena aplikace toliko § 78 odst. 2 věty druhé zákona o zaměstnanosti, tedy nutnost prokazování naplnění druhé podmínky – bezdlužnosti. *A contrario* tedy platí, že ustanovení, v nichž je zakotvena první podmínka (§ 78a odst. 2, odst. 4 věta první a odst. 8 písm. d/ zákona o zaměstnanosti) nebyla ustanovením § 3 zákona č. 161/2020 Sb. nijak dotčena. Žalobce byl proto oprávněn žádat příspěvek pouze k náhradě prostředků skutečně vynaložených ke dni podání žádosti.
39. K žalobní argumentaci stran záměru zákonodárce žalovaný správně poukázal na znění důvodové zprávy k § 3 zákona č. 161/2020 Sb., z níž plyne: „Vzhledem k opatřením přijatým v souvislosti s nouzovým stavem lze důvodně předpokládat, že žádosti o vystavení bezdlužnosti nebudou moci zaměstnavatelé získat včas, a to vzhledem k enormní vytiženosti příslušných

úřadů. Proto se navrhuje, aby se pro účely poskytnutí příspěvku na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením na chráněném trhu práce po dobu podle § 1 odst. 2 neuplatňovala podmínka bezdlužnosti stanovená v § 78a odst. 4 zákona o zaměstnanosti. I když se příspěvek bude poskytovat bez splnění podmínky prokazování bezdlužnosti, zaměstnavatel bude mít i nadále povinnost své závazky, resp. dluhy vůči příslušným institucím uhradit.“ (Vláda: Důvodová zpráva k zákonu č. 161/2020 Sb., o některých úpravách v oblasti zaměstnanosti v souvislosti s mimořádnými opatřeními při epidemii v roce 2020 a o změně zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, č. 161/2020 Dz).

40. Není tak pochyb, že záměrem zákonodárce bylo tolíko odbřemenit zaměstnavatele a příslušné správní orgány v procesu vyřizování příspěvku na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením tak, že v době platnosti mimořádného opatření při epidemii nebude prokazována bezdlužnost (druhá podmínka). Záměrem zákonodárce ale nebylo odpustit zaměstnavateli povinnost hradit své závazky, resp. dluhy vůči příslušným institucím. Tím spíše záměrem zákonodárce nemohlo být vyloučení aplikace dalších samostatných pravidel a podmínek planoucích z §78a zákona o zaměstnanosti (např. první podmínky), pokud tak neučinil výslovně (jako tomu bylo právě v případě bezdlužnosti, a dále případě nesnížení příspěvku o náhrady mzdy nebo platu zaměstnanci při překážkách na straně zaměstnavatele s ohledem na znění § 2 zákona č. 161/2020 Sb.). Závěr žalovaného, že ačkoli bezdlužnost nebyla podmínkou pro poskytnutí příspěvku, neměnilo to nic na tom, že příspěvek lze poskytnout pouze na náklady vynaložené ke dni podání žádosti, je proto souladný se zákonem.
41. Pro úplnost soud uvádí, že ani žalobcem tvrzené informace z webových stránek Ministerstva práce a sociálních věcí, či telefonicky poskytnuté pracovníci Úřadu práce ČR, týkající se problematiky posuzování bezdlužnosti (druhé podmínky), proto nemohly založit jeho legitimní očekávání, že nebude vyžadováno splnění první podmínky. V posuzovaném případě nebylo mezi stranami sporu o skutečnosti, že žalobce podal žádost o příspěvek dne 22.10.2020, přičemž odvody na sociální zabezpečení a pojistné na veřejném zdravotní pojištění, byly odvedeny až po tomto datu. Žalobce ostatně uvedl tuto skutečnost přímo v závěru žaloby. Ve správním spise jsou nadto založeny výpisy z účtů vedených u Raiffeisenbank, a. s., z nichž plyne, že předmětné platby byly provedeny dne 12. 11. 2020, tedy až po dni podání žádosti o příspěvek.
42. Žalobce tedy nesplnil ani první podmínku pro přiznání příspěvku v požadovaném rozsahu, když žádal o náhradu prostředků, které ke dni podání žádosti ještě nebyly vynaloženy. Tím byly naplněny důvody pro neposkytnutí příspěvku (resp. jeho části) ve smyslu §76a odst. 8 písm. d) zákona o zaměstnanosti. Příspěvek byl proto žalobci v části prostředků nevynaložených ke dni podání žádosti vyplacen neprávem.
43. Rozsáhlá argumentace žalobce, v jejímž rámci podrobně vylíčil důvody, pro které se rozhodném období neposuzovala bezdlužnost, nemohla na výše uvedeném závěru ničeho změnit, neboť mířila na naplnění (zcela odlišně) druhé podmínky. Z výše uvedených důvodů také nelze přisvědčit ani argumentaci žalobce, podle níž by postup Úřadu práce a žalovaného znamenal retrospektivní posuzování bezdlužnosti.
44. Žalovaný nadto správně poukázal na skutečnost, že žalobce v žádosti učinil prohlášení, podle nějž *„částka pojistného na sociální zabezpečení, příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a pojistného na veřejné zdravotní pojištění, které žadatel za sebe odvádí z vyměřovacího základu zaměstnanců, byla nejpozději ke dni doručení této žádosti odvedena“*, tato žádost byla

příslušnému Úřadu doručena z datové schránky žalobce dne 22. 10. 2020. Za situace, kdy žalobce sám v žalobě uvedl, že odvody provedl až po tomto datu, a za situace, kdy byly tyto platby i podle obsahu spisového materiálu provedeny až dne 12. 11. 2020, nelze než uzavřít, že toto prohlášení žalobce nebylo pravdivé a údaj uvedený v žádosti byl zjevně nesprávný.

45. S ohledem na výše uvedené byly naplněny podmínky vzniku povinnosti žalobce vrátit příspěvek dle §76a odst. 10 zákona o zaměstnanosti, neboť k poskytnutí části příspěvku došlo neprávem na základě zjevně nesprávného údaje uvedeného v žádosti. Jak ostatně plyne z komentářové literatury: „Je bez významu, zdali k uvedený nesprávných údajů dojde z důvodu zavinění zaměstnavatele či nikoli, nebo zdali se jednalo o úmysl či nedbalost. Povinnost vrátit příspěvek vzniká objektivně, pokud dojde k naplnění podmínek předvídaných zákonem. Časté důvody, které ke vzniku této povinnosti vedou, spočívají zejména v nesprávně uvedených informacích v žádosti. Nejvíce se jedná o případy, kdy zaměstnavatel využívající předpřipravený formulář úřadu práce sdělí, že hrubá mzda za jednotlivé měsíce daného čtvrtletí uvedená ve jmenném seznamu zaměstnanců a hrubá mzda pracovních asistentů či provozních zaměstnanců byla zaměstnancům zúčtována k výplatě a po zákonných srážkách vyplacena, a to nejpozději ke dni doručení této žádosti. Dále prohlašuje, že částka pojistného na sociální zabezpečení, příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a pojistného na veřejné zdravotní pojištění, které žadatel za sebe odvádí z vyměřovacího základu zaměstnanců, byla nejpozději ke dni doručení této žádosti odvedena.“ Pokud tomu však není, jedná se o nesprávný údaj, které má za důsledek vznik povinnosti vrátit příspěvek. Dalším pochybením zaměstnavatele může být např. neuvedení všech zdravotních pojišťoven, u kterých jsou pojištěni jeho zaměstnanci, přičemž u této pojišťovny má zaměstnavatel nedoplatek.“ (Cit § 67-84 ČÁST TŘETÍ ZAMĚSTNÁVÁNÍ OSOB SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM. In: STÁDNÍK, Jaroslav, Michal KADLEC, Jeroným DEKAN, Petr SEIDL, Monika PASTORKOVÁ a Aleš KALVODA. Zákon o zaměstnanosti. Komentář [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2024-2-22]. ASPI_ID KO435_p12004CZ. Dostupné v Systému ASPI. ISSN: 2336-517X., zdůraznění doplněno zdejším soudem). Žalobce se tak dopustil pochybení, které je typickým důvodem pro vznik povinnosti vrátit poskytnutý příspěvek nebo jeho část.
46. Pro úplnost soud uvádí, že pokud byly naplněny důvody dle §78a odst. 10 zákona o zaměstnanosti, z něž výslovně plyne povinnost žalobce k vrácení příspěvku, nemůže být důvodem nezákonnosti napadeného rozhodnutí žalobcem uváděná skutečnost, že v průběhu řízení o přiznání příspěvku úřad práce žalobci nesdělil, že by zjistil existenci jakýchkoli nedoplateků, protože byl příspěvek přiznán a vyplacen. Ze správního spisu ani z tvrzení žalobce neplyne, že by nesplnění první podmínky bylo úřadu práce známo již v řízení o poskytnutí příspěvku, žalobce se ostatně dle vlastních tvrzení telefonicky u úřadu práce informoval toliko o platných pravidlech pro použití druhé podmínky. tj. průkaz bezdlužnosti.
47. Námitky nejsou důvodné.

V. Závěr a náklady řízení

48. S ohledem na výše uvedené soud žalobu jako nedůvodnou podle ustanovení § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
49. Výrok o nákladech řízení je dán ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nebyl ve věci procesně úspěšný, žalovanému správnímu orgánu, který měl úspěch, však důvodně vynaložené náklady řízení nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 28. února 2024

JUDr. Ivanka Havlíková v. r.

předsedkyně senátu